

F. t. l. om forurennet jord

Påbud kan meddeles, uanset hvordan forureningen er sket, og muligheden for at udstede påbud er således ikke betinget af, at myndighederne kan påvise en ufor- svarlig adfærd hos tankejerer. Herved indføres der et ubetinget ansvar for oprydninger.

Det er nærmere fastlagt i stk. 3, hvilke ejere der kan være adressater for et påbud udstedt i medfør af stk. 1.

Bestemmelsen i stk. 1 omfatter alene olieforurenin- ger, der konstateres efter en af ministeren nærmere fastsat dato. Det er ikke et krav, at forureningens fulde omfang og styrke er klarlagt, men blot at der er kon- stateret en forurening fra tanken. For forureninger, der allerede er erkendt inden denne dato, kan der ikke meddeles påbud i medfør af § 48, stk. 1.

Det er således tidspunktet for forureningens konsta- tering, der er afgørende for, om der kan udstedes på- bud efter det ubetingede forurenansvar. Efter de al- mindelige regler er det afgørende tidspunkt ikke, hvornår forureningen er konstateret, men derimod tidspunktet hvor forureningen er sket. Da påbud ud- stedt i medfør af stk. 1 således kan omhandle forure- ninger, der kan være sket inden lovens ikrafttræden, har bestemmelsen tilbagevirkende kraft, jf. afsnit 3 i de almindelige bemærkninger.

Baggrunden for, at konstateringstidspunktet er valgt, er, at det i praksis er yderst vanskeligt teknisk at fastlægge tidspunktet for, hvornår en olieforurening er opstået, da måleresultater påvirkes af jordbundsfor- holdene på ejendommen, grundvandsstrømning, ned- børs mængder m.m. Ved at fastsætte tidspunktet for, hvornår der kan udstedes påbud, til konstateringstids- punkt undgås ligeledes komplicerede diskussioner mellem miljømyndigheden og den nuværende ejer om, hvorvidt forureningen er sket i den nuværende el- ler den tidligere ejers tid, og om hvem der kan anses som ansvarlig for forureningen.

Det forventes, at datoen tidligst bliver fastsat til 1. januar 2000. Meddelelse af påbud i medfør af forsla- gets § 48, stk. 1, er betinget af, at den i § 49 nævnte forsikringsordning er etableret, jf. bemærkningerne til § 49. Baggrunden for, at det overlades til ministeren at fastsætte den nærmere dato, er, at det skal være muligt at iværksætte den i § 49 fastsatte forsikringsdækning. Derunder skal den forsikringsordning, der etableres, eventuelt godkendes i overensstemmelse med såvel de nationale som EU's konkurrenceregler.

Da der i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 21, består en pligt for enhver ejer eller bruger af fast ejen- dom, der konstaterer en forurening af jorden, til at un- derrette kommunalbestyrelsen herom, regnes tids- punkt for forureningens konstatering i denne situati- on som underretningstidspunktet.

Der kan ikke udstedes påbud i medfør af § 48, stk. 1, såfremt forureningen er sket før lovens ikrafttræ- den, og der foreligger en situation omfattet af § 49, stk. 2. Dvs. at forureningen er sket ved tankejerens forsætlige handlinger, eller hvor tankejerer vidste el- ler burde vide at installationerne ikke opfyldte olietankbekendtgørelsen eller hvor tankejerer ikke har fået leveret olie i henhold til regler herom. Bag- grunden for denne undtagelse i påbudsadgangen er ønsket om at begrænse det med tilbagevirkende kraft ubetingede ansvar for tankejerer, til at omfatte de si- tuationer, hvor der er mulighed for forsikringsdæk- ning efter forslagens § 49. Der vil dog eventuelt være grundlag for at meddele påbud efter de øvrige bestem- melser, jf. henvisningen til stk. 6.

Myndighederne er i dag pålagt en bevisbyrde, der i jordforureningssammenhæng kræver en omfattende indsats, idet myndigheden skal bevise, hvordan for- ureningen er sket, om dens opståen skyldes ufor- svarlig adfærd samt om et eventuelt ansvar er forældet. Det har vist sig i praksis at være yderst vanskeligt at løfte denne bevisbyrde, specielt i de situationer hvor forureningen først opdages længe efter den er opstået.

Ligeledes har der ikke i de egentlige hændelige uheldstilfælde været mulighed for at udstede lovlige påbud til tankejerer. Af andre eksempler på situatio- ner, hvor det ikke har været muligt at udstede påbud, kan nævnes forureninger, som følge af hærværk eller brand, der opstår uden ejerens skyld.

Resultatet har været, at mange tankejerer ikke har kunnet påbydes at rydde en forurening op, og at der nu i langt færre sager meddeles påbud i disse sager. Det bestående regelgrundlag og dettes fortolkning i rets- praksis har medført, at mens forsikringsselskaberne tidligere som regel afholdt udgifterne til en oprens- ning efter utætte villatanke, nu afviser dette generelt.

Denne tilstand har således medført problemer for boligejere med olietanke, der må leve med forurenin- gen på grunden eller selv bekoste en oprydning, med- mindre miljømyndigheden finder forureningen så al- vorlig, at den på et tidspunkt ryddes op på det offent- ligen regning.

Miljø- og Energiministeriet finder denne udvikling uhensigtsmæssig, set fra såvel tankejerens, miljøets og myndighedernes side, og dette er baggrunden for forslaget om, at indføre et ubetinget ansvar for ejere af de i bestemmelsen omfattede olietanke. Da udgifterne kan være tyngende, og da der dermed kan være risiko for manglende dækning for udgifterne til afhjælpning af forureningen, foreslås det samtidig i § 49, at bolig- ejernes pligt til oprydning af forurening fra utætte olietanke skal dækkes af en lovpligtig forsikring.